

La frase del dia

“La Guàrdia Urbana, claudicant a la demanda de feixistes de retirar el llaç groc de l’ajuntament de Barcelona”

Ruben Wagensberg, DIPUTAT D'ERC

Tribuna

Josep Manel Comajuncosa. Professor d'economia d'Esade

El populisme italià i l'economia

A Itàlia el Moviment 5 Estrelles i la Lliga Nord han arribat a un acord per triar el president del govern. En un primer esborrany de l'acord hi havia explícita la idea de sortir de la zona euro. Posteriorment s'ha retirat, però es fa evident el creixent euroescepticisme d'aquests dos partits i, en realitat, d'una part important de l'opinió pública italiana.

ÉS UN FET QUE NO DEIXA DE SORPRENDRE ja que, no fa gaire temps, Itàlia era un dels països més europeistes. Molts pensem que es tracta d'un canvi estretament vinculat a l'evolució de l'economia. Després de l'inici de la recessió econòmica, l'any 2008, l'economia italiana ha tingut greus problemes per recuperar el seu ritme de creixement. L'opinió pública atribueix la responsabilitat al mal funcionament de la zona euro i a la mala gestió de la crisi, que va obligar a fer reduccions de la despesa pública en un moment de recessió. Però també a les reformes impopulars que des de Brussel·les es demanen a l'economia italiana. Com a conseqüència d'això, molts votants italians enyoren els temps que tenien la seva moneda pròpia, la lira. Consideren que estan perdent sobirania, que tenen menys capacitat de decidir sobre qüestions que els són de vital importància.

ATRIBUIR A L'EURO TOTS ELS MALS de l'economia italiana és una exageració. Inclús amb una moneda pròpia, la necessitat de competir en una economia globalitzada, on molts països emergents produeixen productes amb costos més baixos que els dels països europeus, obligaria també Itàlia a fer reformes. Però aquest tipus d'arguments són percebuts per les opinions públiques com idees de tecnòcrates allunyats dels veritables problemes de la població. Es tracta, doncs, d'una resposta populista.

PERÒ EL POPULISME ÉS UN CONCEPTE controvertit. És sempre dolent? És la causa

de problemes socials o n'és la conseqüència? Dijous, en una xerrada a Esade, els professors Sánchez-Cuenca i Cristóbal Rovira ens parlaven dels orígens i els diferents tipus de populisme. Ignacio Sánchez-Cuenca és autor, entre d'altres, del llibre *La confusión nacional* i una de les ments més comprensives, a la resta de l'Estat, amb el sobiranisme polític català. Cristóbal Rovira és un dels màxims experts acadèmics sobre populisme. El seu llibre *Populism. A very short introduction* és a punt de ser traduït al català i al castellà.

TOTS DOS COINCIDEIXEN que el populisme neix com una reacció d'una part de l'electorat a una diversitat de problemes i que acostuma a qüestionar el paper de les elits polítiques i econòmiques a favor d'un poble sobirà que es veu perjudicat pel paper d'aquestes elits. El professor

Rovira insistia que apareix recurrentment sempre que hi ha una fallida dels sistemes de democràcia liberal. Als països del sud d'Europa el mal funcionament de l'economia, la percepció de corrupció, són el combustible del populisme d'esquerres. Al nord d'Europa, quan una part de la població percep que les elits no donen resposta als seus problemes, per exemple el seu temor, justificat o no, als problemes que poden comportar els fluxos migratoris, apareix un populisme de dretes, de naturalesa xenòfoba.

UNA DE LES CAUSES DEL POPULISME és la pèrdua de confiança en els partits tradicionals i la seva capacitat de representar la gent. Aquest populisme desconfia de les institucions de contrapès que existeixen en les democràcies representatives per preservar determinats valors o interessos per sobre de la força canviant de les majories parlamentàries. El BCE, des d'aquest punt de vista, és percebut per una part important dels votants italians com una institució tecnocràtica que ha perdut el contacte amb la gent i que imposa polítiques amb costos socials elevats sense tenir un mandat democràtic per fer-ho. I els partits populistes demanen eliminar la seva influència sortint de la zona euro.

ÉS PER AIXÒ QUE SI CONSIDEREM que la Unió Europea i la moneda única europea són, encara ara, institucions útils per preservar la bona entesa entre els països, és imprescindible que facin possible la prosperitat econòmica durant períodes llargs de temps per a una part significativament gran de la població. També és important que donin resposta als problemes i inquietuds d'aquesta població. En cas contrari seran progressivament rebutjades per les opinions públiques. I això, que és cert per a la supervivència de les institucions europees, és cert també i en general per a la supervivència de les democràcies liberals.

“Als països del sud d'Europa el mal funcionament de l'economia, la percepció de corrupció, són el combustible del populisme d'esquerres”

De set en set

Joaquim Nadal

Els Cabanyes

Irradiant des de la Masia d'en Cabanyes, a Vilanova i la Geltrú, aquesta nissaga ens mostra una panoràmica de la Catalunya

contemporània per mitjà d'alguns dels seus membres. El Consell Comarcal del Garraf vetlla pel patrimoni de la Masia i el bagatge documental i fotogràfic que la família ha llegat des del Centre d'Interpretació del romanticisme Manuel de Cabanyes. Dues fites emmarquen aquest llegat patrimonial i la cura de la memòria de la família que des d'Argentona va arribar al segle XVIII a Vilanova, on prosperà en una combinació molt del XVIII entre el conreu de les vinyes i la comercialització dels productes derivats del vi. Primer l'edició dels *Poemes essencials* (2017) de Manuel de Cabanyes (1808-1833) a cura d'Oriol Pi de Cabanyes que els ha seleccionat, traduït i anotat. Paradigma romàntic en la seva vida i la seva obra, Manuel de Cabanyes, reivindicat sobretot pòstumament, és tant un exponent clar dels temes del romanticisme com l'anunci d'una obra que prometia i que va quedar escapçada per una vida efímera. D'altra banda la nissaga es recupera amb plenitud amb l'exposició que Vilanova i la Geltrú dedica des del 25 de febrer fins al 24 de juny a l'obra artística d'Alexandre de Cabanyes (1877-1972), en dues seus, a la Biblioteca Museu Víctor Balaguer, amb *La captura de l'instant* i la Masia d'en Cabanyes amb *L'entorn perpetuat*. Aquest homenatge a Alexandre de Cabanyes es perpetua amb l'edició d'Alexandre de Cabanyes (1877-1972), *L'últim modernista* (Viena Edicions, 2018), amb textos de Francesc Xavier Puig Rovira, Francesc Fontbona, Esther Alsina i Oriol Pi de Cabanyes, aquests dos darrers, comissaris de les exposicions. El volum, aproximació biogràfica, intel·lectual i artística, conté un catàleg de l'obra i uns complets repertoris de fonts. Amb aquestes edicions i exposicions les institucions vilanovines fan honor al patrimoni al seu càrrec.

Sísif

Jordi Soler

